

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatının 25 inci Genel Konferansında Benimsenen Teknik ve Meslekî Eğitim Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 21.3.1993 Sayı : 21531)

Kanun No.
3880

Kabul Tarihi
11.3.1993

MADDE 1. — Birleşmiş Millétler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO)'nın 25 inci Genel Konferansında benimsenen ve 10 Kasım 1989 tarihinde Paris'te kabul edilen Teknik ve Meslekî Eğitim Sözleşmesine katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EĞİTİM, BİLİM VE KÜLTÜR TEŞKİLATI'NIN (UNESCO) 25 İNCİ GENEL KONFERANSINDA 10 KASIM 1989 GÜNÜ KABUL EDİLEN, TEKNİK VE MESLEKİ EĞİTİM SÖZLEŞMESİ

Giriş :

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı'nın (UNESCO) 17 Ekim - 16 Kasım 1989 tarihleri arasında Paris'te toplanan 25 inci Genel Konferansı:

Eğitimin iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin Teşkilatın temel amacı ve görevi olduğunu hatırd tutarak;

“İnsan Hakları Evrensel Bildiri”sinin, çalışma ve eğitim hakları ile ilgili 23 ve 26 ncı maddelerini, 14 Aralık 1960 tarihinde Paris'te kabul edilen “Eğitimde Ayrımcılığa Karşı Sözleşme” 16 Aralık 1966 tarihinde New York'da kabul edilen “Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Misak” ile “Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin uluslararası Sözleşme” ve ayrıca, 18 Aralık 1979 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen “Kadınlara Karşı Her Tür türlü ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme” hükümlerini hatırd tutarak;

Teknik ve meslekî eğitimi geliştirilmesinin ülkeler arasında barışın ve kardeşçe ilişkilerin korunmasına katkıda bulunması gerektiğini kabul ederek;

1974 yılında toplanmış olan UNESCO 18 inci Genel Konferansında kabul edilen, “Teknik ve Meslekî Eğitimle ilgili Yeniden Gözden Geçirilmiş Tavsiye Kararı” ile “Uluslararası Anlaşım, İşbirliği ve Barış için Eğitim ile İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerle ilgili Eğitim Hakkındaki Tavsiye Kararı”nın hükümlerini teyid ederek;

1976 yılında yapılmış olan Genel Konferansta kabul edilen “Yetişkinler Eğitiminin Geliştirilmesi Tavsiye Kararı” ile 1966 yılında toplanmış Hükümetlerarası Özel Konferansa kabul olunan “Öğretmenlerin Statüsü Hakkında Tavsiye Kararı”ndaki esasları da benimseyerek;

Uluslararası Eğitim Konferansı'nın bu konuda aldığı tavsiye kararlarını da gözönüne alarak;

Uluslararası Çalışma Konferansının 1975 yılında yapılmış 6 ncı toplantısında kabul edilen, “Meslekî Rehberlik” ve “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesinde Meslekî Eğitim” konularında alınan tavsiye kararı (No: 150) ve Sözleşme (No: 142) esaslarını akılda tutarak;

3880

11.3.1993

UNESCO ile Uluslararası Çalışma Örgütü'nün uyumlu politikalar izleyebilmeleri ve verimli işbirliğini sürdürebilmelerini sağlamak amacıyla kendi kuruluşlarıyla ilgili olarak hazırlamakta oldukları mevzuat hususunda yakın işbirliğini de ayrıca dikkate alarak;

Kadınlarla kızlar için teknik ve meslekî eğitimin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi hususunda özel çaba harcanmasına duyulan ihtiyacı gözönüne alarak;

Gelişmekte olan ülkelerin özel ilgi ve mevzuat gerektiren, sosyo-ekonomik ve kültürel yapıları ile eğitim sistemlerindeki farklılıklara özel önem atfederek;

Bu farklılıklara rağmen, birçok ülkede benzer amaçlar izlenip, benzer sorunlarla karşılaşıldığını, bunun da teknik ve meslekî eğitimde ortak politikalar izlenmesini özendirdiğini düşünerek;

Teknolojik, sosyal ve ekonomik gelişme hızının, yetişkinler ve gençler için teknik ve meslekî eğitimin geliştirilip yaygınlaştırılmasına duyulan ihtiyacı önemli ölçüde artırdığını kabul ederek;

Teknik ve meslekî eğitimin, hem bireylerin, hem de toplumların geliştirilmesi gibi küresel bir amaca hizmet ettiğini dikkate alarak;

Teknik ve meslekî eğitimin geliştirilmesinde, bilgi ve deneyim değişimleriyle uluslararası işbirliğinin artırılmasının gerekliliğine inanarak;

Teknik ve meslekî eğitimin geliştirilmesinde uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi için uluslararası hukuk ve mevzuattan yararlanılması gereğine inanarak;

10 Kasım 1989 günü işbu Sözleşmeyi kabul etmiştir.

MADDE 1 :

Âkit Devletler aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır:

a) İşbu Sözleşme çerçevesinde "teknik ve meslekî eğitim" terimi, ekonomik ve sosyal hayatın çeşitli sektörlerindeki mesleklerle ilgili genel bilgilere ek olarak, teknolojik ve bilimsel çalışmalar ile pratik beceriler, tavırlar, anlayışlar kazanılmasını sağlayan her çeşit ve seviyedeki eğitim sürecini kapsamaktadır.

b) İşbu Sözleşme, eğitim kurumları veya sanayi, tarım, ticaret veya iş dünyasındaki diğer sektörlerdeki kuruluşlar ile eğitim kurumları tarafından ortaklaşa hazırlanan işbirliği programlarında verilen her çeşit ve seviyedeki teknik ve meslekî eğitim için uygulanır.

c) İşbu Sözleşme, Âkit Devletlerin kendi anayasa hükümleri ve yasaları doğrultusunda uygulanacaktır.

MADDE 2 :

1. Âkit Devletler, ekonomik ve sosyal kalkınmalarında olduğu kadar toplum içerisindeki bireylerin kişisel ve kültürel yönlerden tatmin olmaları için lüzumlu bilgi ve teknikleri kazanmalarını sağlamak amacıyla kendi eğitim sistemleri çerçevesinde ve ihtiyaçlarıyla kaynaklarına uygun bir şekilde, gençlerle yetişkinlere yönelik teknik ve meslekî eğitim programlarını ve müfredatını uygulamak, stratejilerini tanımlamak ve politikalarını saptamak hususunda mutabık kalmışlardır.

2. Teknik ve meslekî eğitimin geliştirilmesi için genel çerçeve, Âkit Devletler tarafından aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde yasal düzenlemelerle belirlenecektir.

a) Teknik ve meslekî eğitimde ulaşılabilecek amaçların, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma ihtiyaçları ile bireyin kişisel başarıya ulaşması gereği gözönüne alınarak saptanması;

b) Teknik ve meslekî eğitimle genel eğitim arasındaki ilişkilerin özellikle programlar arasındaki yatay ve dikey geçişlere değinilerek belirlenmesi;

c) Teknik ve meslekî eğitim ile ilgili idarî teşkilatlanma için gerekli yapıların sorumlu merciler tarafından belirlenmesi;

d) Değişik sektörlerdeki, ekonomik, sosyal ve kalkınma planlamasından sorumlu kamu yetkilileri ile gerektiğinde meslekî kuruluşlar, işçiler, işverenler ve ilgili diğer kuruluşların rollerinin belirlenmesi.

3. Âkit Devletler, teknik ve meslekî eğitime başlamak için belirli eğitim düzeyine ulaşmış hiçbir bireye karşı ırk, renk, cinsiyet, dil, din, milliyet veya sosyal köken, siyasî veya sair görüş, ekonomik durum, doğum veya herhangi bir başka sebepten dolayı ayrımcılık yapılmayacağını taahhüt edeceklerdir.

Âkit Devletler, teknik ve meslekî eğitime girişte ve eğitim sürecince fırsat eşitliğini sağlamak için gayret sarfedeceklerdir.

4. Âkit devletler, özürsüz kişilerin ve fizikî kısıtlaması olan diğer grupların ihtiyaçlarına özen gösterecekler ve onların teknik ve meslekî eğitimden faydalanmaları için gerekli önlemleri alacaklardır.

MADDE 3 :

1. Âkit Devletler, aşağıdaki hususları gözönüne alarak teknik ve meslekî eğitim programları hazırlamayı ve geliştirmeyi kabul ederler:

- a) Toplumun eğitim, kültür ve sosyal yönlerden geçmişi ile meslekî beklentileri;
- b) Ekonominin değişik sektörlerinde ihtiyaç duyulan, teknik ve meslekî beceriler, bilgi ve nitelik seviyeleri ile beklenen teknolojik ve yapısal değişiklikler;
- c) Millî, bölgesel ve yerel düzeylerde öngörülen gelişme beklentileri ve istihdam olanakları;
- d) Çevrenin insanlığın ortak mirasının korunması;
- e) Meslekî sağlık, güvenlik ve refah.

2. Teknik ve meslekî eğitim, zamanla sınırlı olmaksızın, ömür boyu eğitim bağlamında, katılıma açık ve esnek bir yapı çerçevesinde çalışacak şekilde tasarlanmalı ve aşağıda sıralanan hususları sağlamalıdır:

- a) Genel eğitim kapsamında, bütün gençlere teknoloji ve iş dünyasına hazırlık bilgileri verilmesi;
- b) Eğitim danışmanlığı ile meslekî rehberlik, bilgi ve yetenek danışmanlığı sağlanması;
- c) Beceri gerektiren meslekler için ihtiyaç duyulan bilgi ve tekniğin kazanılması ve artırılmasını sağlamak üzere tasarlanmış bir eğitimin geliştirilmesi,
- d) Beceri ve bilginin güncelleştirilmesi, meslekî kariyerin iyileştirilmesi ve mesleklerarası geçişin sağlanabilmesine esas teşkil edebilecek bir eğitim sisteminin oluşturulması;
- e) Teknik ve meslekî eğitim kuruluşlarının hem içinde hem dışında, işbaşında eğitim veya diğer çeşitli şekillerde staj görenlere ilk teknik ve meslekî eğitimi sağlamak üzere tamamlayıcı bir genel eğitim programı hazırlanması;
- f) Bilim ve teknolojinin gelişmesi veya istihdam yapısında, ekonomik ve sosyal durumda değişiklikler veya özel durumlar sebebiyle mevcut bilgileri yetersiz kalan yetişkinlerin niteliklerinin yükseltilmesi amacıyla eğitimlerinin sürdürülmesi ve yetiştirme kursları açılması.

3880

11.3.1993

3. Teknik ve meslekî eğitim programları, ilgili meslek sektörlerindeki ihtiyaçları karşılamalı, bireyin kişisel ve kültürel gelişimini sağlamalı ve mesleğiyle ilgili sosyal, ekonomik ve çevresel kavramları içermelidir.

4. Âkit Devletler, teknik ve meslekî eğitim ortak programlarına katılan eğitim kuruluşları dışındaki diğer kuruluşlara tavsiyelerde bulunmak ve desteklemek hususunda mutabık kalmışlardır.

5. Meslekî her seviyede istenilen yetenekler mümkün olduğu kadar açık bir şekilde belirlenmeli ve müfredat yeni teknoloji ve bilgilere göre sürekli yenilenmelidir.

6. Teknik ve meslekî eğitimde, meslekî faaliyetin yürütülmesindeki yetenekleri saptamak ve uygun ödülleri belirlemek için, ilgili teknik alanın gerek teorik gerek pratik yönleri gözönünde bulundurulmalı ve hem eğitim görmüş kişilere, hem de işyerinde meslekî deneyim kazanmış kişilere uygulanmalıdır.

MADDE 4 :

Âkit Devletler, teknik ve meslekî eğitim yapısının, çalışma programlarının, planlarının, staj yöntemlerinin, kullanılan araç ve gereçlerin, iş dünyası ve okul sistemi arasındaki işbirliği şekillerinin, bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmelere, ekonominin çeşitli sektörlerinin değişen istihdam gereksinimlerine, eğitim araştırmalarındaki ilerlemelere ve yeniliklere uydurulabilmesi için ve en etkili öğretim metodlarının uygulanması görüşüyle periyodik olarak gözden geçirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

MADDE 5 :

1. Âkit Devletler, teknik ve meslekî eğitim görevlilerinin, tam gün veya yarım gün mesai yapmasına bakılmaksızın, meslekî alanlarında teorik ve pratik olarak yeterli bilgiye sahip olmaları ve öğrettikleri konunun türü ve seviyesine uygun öğretim yeteneklerine sahip olmaları gerektiği konusunda anlaşmışlardır.

2. Teknik ve meslekî eğitim alanında öğretim görevlilerine, teknik enformasyon, bilgi ve becerilerini tazelemek için özel kurslar, kurumlarında pratik eğitim ve iş dünyasıyla teması gerektiren diğer organize faaliyetlerin düzenlenmesi suretiyle teknik enformasyon, bilgi ve becerilerini güncelleştirme fırsatı sağlanmalı ve ayrıca bunlara ek olarak, eğitimin kendi ilgi alanlarında uygulanabilecek yenilikler hakkında bilgi sahibi olmaları ve ilgili araştırma ve geliştirme çalışmalarına katılmaları fırsatı verilmelidir.

3. Teknik ve meslekî eğitimde görevli öğretmenler ve diğer uzman personele, ayırım gözetilmeksizin, eşit çalışma imkânları verilmeli ve çalışma koşulları, kendi alanlarında nitelikli elemanları çezebedecek, istihdamını mümkün kılacak ve onların görevde kalmasını sağlayacak düzeye getirilmelidir.

MADDE 6 :

Âkit Devletler, uluslararası, işbirliğini kolaylaştırmak üzere aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmışlardır:

a) Teknik ve meslekî eğitimdeki yenilikler, buluşlar ile deneyimler hakkındaki bilgilerin toplanmasını ve ülkeler arasında yayılmasını teşvik etmek, ayrıca teknik ve meslekî eğitimde öğretmen yetiştirme programları, araç gereç standartları, ders kitapları gibi konulardaki uluslararası değişim programlarına aktif olarak katılmak;

3880

11.3.1993

- b) Endüstri, ticaret ve diğer sektörlerde uygulanan uluslararası teknik standartların, teknik ve meslekî eğitimde kullanılmasını teşvik etmek;
- c) Teknik ve meslekî eğitim yoluyla kazanılmış niteliklerin denkliklerinin tanınmasına yönelik yaklaşımları geliştirmek;
- d) Teknik ve meslekî eğitim alanında, uluslararası öğretmen, idareci ve uzman değişimini teşvik etmek;
- e) Özellikle teknolojinin öğrenilmesi, kazanılması, uyarlanması, transferi ve uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, başta gelişmekte olan ülkelerin öğrencileri olmak üzere yabancı ülkelerden öğrencilere teknik ve meslekî eğitim olanağı sağlanması;
- f) Ülkelerin teknolojilerini geliştirmelerini teşvik amacıyla, başta gelişmişlerle gelişmekte olan ülkeler arasında olmak üzere, tüm ülkeler arasında teknik ve meslekî eğitim alanında işbirliğini geliştirmek;
- g) Teknik ve meslekî eğitim alanında uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi için kaynakların seferber edilmesi;

MADDE 7 :

Âkit Devletler, Sözleşme hükümlerine göre aldıkları önlemleri içeren raporları, Genel Konferans tarafından belirlenecek biçimde ve tarihlerde, UNESCO Genel Konferansına periyodik olarak sunacaklardır.

MADDE 8 :

Üniter olmayan anayasal sisteme sahip olan Âkit devletler için aşağıdaki hükümler uygulanacaktır.

a) Sözleşmenin, federal veya merkezî yasama organının yetki alanına giren hükümlerinin tatbiki açısından, federal veya merkezî hükümetin sorumlulukları ile Sözleşmeye taraf olup merkezîyetçi yapıya sahip bulunan Devletlerin sorumlulukları aynı düzeyde olacaktır.

b) Genel veya temel anayasa sistemi gereğince teşriî tedbirler alma hususunda bir vecibi bulunmayan federe devletlerin, federal devleti oluşturan kurucu ülkelerin, eyaletlerin, otonom bölgelerin veya kantonların yetki alanına giren Sözleşme hükümleri ve bunların uygulanması hakkında bilgiler ilgili federe devlet, eyalet, otonom bölge veya kantonların yetkili mercilerine, Merkezî Hükümet tarafından, sözleşme hükümlerinin kabulü hususundaki tavsiyesiyle birlikte verilecektir.

MADDE 9 :

UNESCO üyesi ülkeler veya UNESCO Yönetim Kurulunca üye olmaya davet edilen ülkeler, UNESCO Genel Direktörüne, tasdik, kabul, katılma veya mutabakat belgelerinden birini tevdi ederek bu Sözleşmeye taraf olabilirler.

MADDE 10 :

İşbu Sözleşme, 9 uncu maddede belirtilen belgelerden üçüncüsünün tevdiinden itibaren üç ay geçtikten sonra sadece o tarihe kadar ilgili belgeleri tevdi etmiş olan Devletler arasında yürürlüğe girer. Sözleşme, diğer Devletler için, belgelerini tevdi ettikten üç ay sonra yürürlük kazanır.

MADDE 11 :

1. Âkit Devletler, UNESCO Genel Direktörüne yazılı bildirimde bulunmak suretiyle, Sözleşmeyi feshetme hakkında sahiptir.

3880

11.3.1993

2. Fesih, bildirim alınmasından oniki ay sonra geçerli olacaktır.

MADDE 12 :

UNESCO Genel Direktörü, 9 uncu maddede belirtilen belgelerin tevdi ve 11 inci maddede belirtilen fesihler hakkında, UNESCO üyesi ülkelere, 9 uncu maddede sözü edilen UNESCO'ya üye olmayan ülkelere ve ayrıca Birleşmiş Milletler Teşkilatına bilgi verecektir.

MADDE 13 :

1. Sözleşme, UNESCO Genel Konferansı tarafından gözden geçirilebilir. Değişiklikler, sadece tadil edilmiş Sözleşmeye taraf Devletler için geçerli olacaktır.

2. UNESCO Genel Konferansı, bu Sözleşmenin tümünü veya bir bölümünü değiştirecek şekilde yeni bir Sözleşme kabul ettiği ve yeni Sözleşmede de aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, işbu Sözleşme yeni Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren yeni üye devletlerin katılımına açık olmaktan çıkacaktır.

MADDE 14 :

İşbu Sözleşme Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca olarak hazırlanmış olup, altı metnin hepsi eşit geçerliliktedir.

MADDE 15 :

Birleşmiş Milletler Andlaşmasınının 102 nci maddesi gereğince, bu Sözleşme UNESCO Genel Direktörünün talebi üzerine Birleşmiş Milletler Sekreteryasınca tescil olunacaktır.

10 Kasım 1989 günü 25 inci UNESCO Genel Konferansı Başkanı ile UNESCO Genel Direktörünün imzalarını taşıyan ve iki nüsha olarak Paris'te hazırlanmış olan işbu Sözleşme, UNESCO arşivlerinde saklanacak ve tasdikli nüshaları 9 uncu maddede belirtilen tüm ülkelerle birlikte Birleşmiş Milletler Teşkilatına da tevdi edilecektir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	7
4	43	507
32	80	45:48,51,123:128

I - Gerekçeli 40 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisininin 80 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanun; Türkiye Büyük Millet Meclisininin Millî Eğitim ve Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/298